

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk

Advies nr. 20 van 28 januari 1999 met betrekking tot een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen, een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen en een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen en heffen van lasten.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 30 september 1998 heeft Mevrouw de Minister aan de Voorzitter van de Hoge Raad een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen, een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen en een ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen en heffen van lasten toegestuurd met het verzoek het advies van de Hoge Raad hierover in te winnen.

De richtlijn 89/655/EEG van 30 november 1989 van de Raad betreffende minimumvoorschriften inzake veiligheid en gezondheid bij het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen op de arbeidsplaats (tweede bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van richtlijn 89/391/EEG), werd gewijzigd bij de richtlijn 95/63/EEG van de Raad van 5 december 1995.

De drie ontwerpen van koninklijk besluit beogen de omzetting van de richtlijn 95/63/EEG in Belgisch recht.

De wijzigingen aangebracht door de richtlijn 95/63/EEG hebben voornamelijk betrekking op volgende punten:

- de minimumvoorschriften betreffende de arbeidsmiddelen worden aangevuld met extra voorschriften voor de volgende specifieke arbeidsmiddelen:
  - mobiele arbeidsmiddelen, al dan niet met eigen aandrijving
  - arbeidsmiddelen die dienen voor het hijsen/ heffen van lasten;
- een nieuwe bijlage betreffende het eigenlijk gebruik van arbeidsmiddelen wordt toegevoegd. Deze bijlage bevat volgende voorschriften:
  - algemene voorschriften toepasselijk op alle arbeidsmiddelen
  - bijzondere gebruiksvoorschriften voor
    - mobiele arbeidsmiddelen, al dan niet met eigen aandrijving
    - arbeidsmiddelen voor het hijsen/heffen van lasten;
- de verplichting van een adequaat onderhoud van de arbeidsmiddelen voorzien in de richtlijn 89/655/EEG wordt voor bepaalde arbeidsmiddelen aangevuld met eisen met betrekking tot de keuring vóór ingebruikneming en na montage op een nieuwe plek alsook met periodieke keuringen en bijzondere keuringen. Bedoelde keuringen moeten het voorwerp uitmaken van documenten.

De omzetting in Belgisch recht werd verdeeld over drie besluiten rekening houdend met de indeling van de Codex over het welzijn op het werk.

De ontwerpen van koninklijk besluit voorzien in de opheffing van een reeks bepalingen van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming, hetzij omdat de doelstelling van deze bepalingen voldoende worden gedekt door de bijlagen van de ontwerpen, hetzij omdat deze bepalingen zijn voorbijgestreefd.

In het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de arbeidsmiddelen voor het hijsen/heffen van lasten werden de gebruiksvoorschriften van de bijlage van de richtlijn aangevuld met voorwaarden betreffende het gebruik van werkbakken en werkplatformen opgehangen aan een kraan alsook met voorwaarden voor het gebruik van arbeidsmiddelen die occasioneel of tijdelijk uitgerust worden met een werkbak.

Luidens artikel 2 van de richtlijn 95/63/EEG moet de richtlijn in nationaal recht zijn omgezet vóór 5 december 1998.

De ontwerpen van koninklijk besluit werden op 16 oktober 1998 aan het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad voorgelegd (doc. PBW-D22-BE81).

Het Uitvoerend Bureau besliste om een werkgroep van de Hoge Raad te belasten met het onderzoek van de ontwerpen van koninklijk besluit.

De werkgroep is bijeengekomen op 6 november 1998 en op 11 januari 1999.

Het Uitvoerend Bureau besliste op 5 januari 1999 om de ontwerpen van koninklijk besluit met het eindverslag van de werkgroep voor te leggen aan de Hoge Raad (PBW-D22- 52 en 52bis).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 28 JANUARI 1999

Opmerking van de vertegenwoordiger van het Bestuur Kwaliteit en Veiligheid van het Ministerie van Economische Zaken

De vertegenwoordiger van het Bestuur Kwaliteit en Veiligheid vraagt dat, rekening houdend met de bevoegdheidsverdeling tussen het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en het Ministerie van Economische Zaken inzake het toezicht op de arbeidsveiligheid, de ontwerpen van koninklijk besluit zouden aangepast worden in die zin dat zij gezamenlijk worden ondertekend door de Minister van Economie en de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.

Bovendien zouden de volgende aanpassingen moeten worden aangebracht:

1° in het ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen dient een artikel 11bis te worden ingelast dat als volgt luidt:

“Art. 11bis.- Artikel 20 van hetzelfde besluit wordt aangevuld met de volgende bepaling:

c) de ingenieurs der mijnen, ingenieurs, industrieel ingenieurs en afgevaardigden-werklieden bij de Inspectie van de groeven en graverijen van de afdeling Veiligheid van het Bestuur Kwaliteit en Veiligheid”;

2° in het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen en in het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen en heffen van lasten dient het artikel 10 te worden aangevuld als volgt:

“c) de ingenieurs der mijnen, ingenieurs, industrieel ingenieurs en afgevaardigden-werklieden bij de Inspectie van de groeven en graverijen van de afdeling Veiligheid van het Bestuur Kwaliteit en Veiligheid.”.

Advies van de vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties

De vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties gaan akkoord met de ontwerpen van koninklijk besluit, gewijzigd conform de besprekingen in de werkgroep.

Wat de redactie van artikel 8, 1, b van het ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen en heffen van lasten betreft onderstrepen zij dat de betekenis van het begrip “uitzondering” in zijn geheel moet worden gezien (ook rekening houden met de aard van de activiteiten) en niet louter individueel (in functie van tijd of frequentie).

De vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties gaan akkoord met de ontwerpen van koninklijk besluit, gewijzigd conform de besprekingen in de werkgroep en rekening houdend met de volgende bemerkingen die enkel betrekking hebben op de artikels waarover in de werkgroep geen duidelijkheid of consensus bestond:

- Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen.

Artikel 6, B als volgt herschrijven:

“Het laatste lid wordt vervangen door de volgende bepaling:

Die instructies worden geïmplementeerd en, als het past, aangevuld door de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk, rekening houdend met de eisen betreffende het welzijn. Naargelang deze dienst al dan niet beschikt over een departement belast met het medisch toezicht worden de instructies ook geïmplementeerd en als het past aangevuld door, hetzij een preventieadviseur van dit departement, hetzij een preventieadviseur van de afdeling van de externe dienst belast met het medisch toezicht”.

Motivering: status quo ten aanzien van het bestaande koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen.

In artikel 7, laatste lid, is eveneens sprake van de arbeidsgeneesheer en niet alleen van het diensthoofd VGV.

Artikel 7 A), voorlaatste lid als volgt aanpassen:

“... bij deze werkzaamheden betrokken. Gebeurlijk doet de interne dienst of de preventieadviseur van de afdeling van de externe dienst belast met het medisch toezicht aanvullende vereisten bijvoegen op het gebied van het welzijn, na raadpleging, indien nodig, van andere bevoegde personen.”

Motivering: status quo ten aanzien van het bestaande koninklijk besluit van 12 augustus 1993 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen.

In artikel 8.1. is ook sprake van de arbeidsgeneesheer.

Artikel 8 en volgende:

“... veiligheid en hygiëne...” vervangen door “welzijn”.

Motivering: Daar de welzijnswet een waaier van disciplines bevat zou het aangewezen zijn de link met die bepalingen van de welzijnswet te leggen.

In artikel 10 een punt 11.6. toevoegen:

“De documenten bedoeld in dit artikel worden meegedeeld aan het comité voor preventie en bescherming op het werk of, bij ontstentenis ervan, aan de syndicale afvaardiging”.

- Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van mobiele arbeidsmiddelen.

Artikel 6.5.

Wat de heftrucks betreft is vergeten om de bescherming van de bediener tegen het vallen van voorwerpen te verzekeren.

- Ontwerp van koninklijk besluit betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen voor het hijsen en heffen van lasten.

Het is onaanvaardbaar dat het derde lid van artikel 8, 3.a) en het tweede lid van artikel 8, 3b) B zonder meer worden geschrapt.

Enige verwijzing naar fundamentele veiligheidseisen voor machines bestemd voor het hijsen/heffen van personen verdwijnt zo uit het koninklijk besluit.

Zelfs al worden deze arbeidsmiddelen slechts bij wijze van uitzondering gebruikt, dan nog moeten ze een gelijkwaardig niveau van veiligheid kunnen bieden.

Indien deze artikels problemen zouden geven bij de controles door erkende organismen, dan moet hiervoor een oplossing gevonden worden.

Het simpelweg schrappen van de bepalingen is geen optie.

Artikel 8, 1.b) “Bij wijze van uitzondering mogen de niet daarvoor bestemde arbeidsmiddelen worden gebruikt voor het hijsen/heffen van werknemers...”

Er moet meer in detail vastgelegd worden welke de mogelijke uitzonderlijke omstandigheden zijn.

Momenteel bestaan enkel voor werkbakken en werkplatformen aan kranen specifieke beperkingen wat dit betreft (artikel 453.1. van het Algemeen Reglement voor de arbeidsbescherming).

Ook voor arbeidsmiddelen die occasioneel of tijdelijk worden uitgerust met een werkbak moeten beperkingen worden opgenomen.

Indien dit niet gebeurt, kan dit leiden tot een te verregaande interpretatie van “bij wijze van uitzondering”.

De controle op het uitzonderlijk gebruik wordt dan ook onmogelijk.

BESLISSING

De ontwerpen van koninklijk besluit met het dossier en het advies van de Hoge Raad aan Mevrouw de Minister toezenden.